

Az áprilisi plenáris ülésnek az egyes pártaktivisták rehabilitálásáról szóló határozatában nemcsak a múltbeli törvénytelenések bátor leleplezését látja az ország népe, hanem annak enunciacióját is, hogy a jövőben ilyen súlyos hibák nem fordulhatnak elő. Kit ne töltene el bizakodással, amikor társadalmunk vezetőereje — történelmi küldetéséhez méltó morális erővel — fontos okmányban szavatolja az emberi méltóság kötelező tiszteletét?

Nyomasztó „stressz” alól szabadultunk. Megnyugvó kedéllyel és lényegyet fürkésző értelemmel állapíthatjuk meg, lám, a párt az, amilyenek lelkünk mélyén mindig is hittük: a legszebb eszményekért, ember-séges világért küzdő, az igazsághoz kérlelhetetlenül ragaszkodó élcsapat.

Vonjunk hát éles határvonalat a hibák és a párt egész tevékenysége között. A szocialista társadalomépítésben a párt elévülhetetlen történelmi érdemeket szerzett. De a legragyogóbb sikerek sem csökkenthetik az elkövetett hibák, visszaélések jelentőségét. Szembe kell néznünk velük, mert akadályozzák előrelépésünket, a népfőmegekben rossz társadalmi közérzetet okoznak.

Hogyan követhették el azt a sok törvényteleniséget?

A plenáris dokumentumai rámutattak az okokra. De talán nem egészen haszontalan arra is gondolni, hogy a hatalom birtokába jutott munkásosztály élcsapatának egyes — magas és alacsonyabb beosztású — funkcionáriusai a marximusz—leninizmus tanításaival mit sem törődve, idealista módon és mesterségesen mítoszt teremtettek, fetiszizálták a pártot, amelyet szerintük transzcendentális szférákban lebegő istenségként kell felfogni. Nyilvánvaló, hogy a társadalom felett lebegő, mindenhatóvá mitizált istenség e mágikus kultusza azokban az években elősegítette a kommunista mivoltukról megfélemlített, öntelt emberek bűnös kilengéseit. Milyen távol áll ez a ködösítő mítosz a józan marxisták ama koncepciójától, amely szerint a párt közös világnézettől áthatott forradalmi hevülettől fűtött, egyazon célért küzdő osztálymeghatározottságú emberek szervezett közössége. S az emberek tévedhetnek, többé-kevésbé súlyosan hibázhatnak, sőt, bűnöket követhetnek el. Ezért követeli a párt a lenini normák tiszteletben tartását, a kollektív munka és felelősség erősítését a közélet valamennyi szférájában.

Ebben az irányban tesz nagy lépést előre a IX. pártkongresszus, majd ezt követőleg számos pártdokumentum és -intézkedés. Nem jött hát váratlanul az áprilisi plenáris szóban forgó határozata. Szervesen beilleszkedik a marxizmus—leninizmus tudományos társadalmi szemléletén alapuló pártpolitika irányvonalába.

Emlékezzünk csak, mit mondott Nicolae Ceaușescu elvtárs a Központi Bizottságnál március 21—22-én tartott tanácskozás záróülésén: „A pártnak merészen érvényre kell juttatnia az újat a tevékenység minden területén, mert ez alaptörvénye a szocializmus sikeres építésének, az emberi társadalom forradalmi átalakításának. Egy pillanatra sem szabad elfelejteni, hogy a dialektika törvénye a szocializmusban is hat, hogy a régi és az új közötti harc a mi társadalmunkban is megnyilvánul, mint a haladás hatalmas hajtóereje, amelynek döntő szerepe van a gazdasági-társadalmi fejlődésben. A kommunistáknak, akik fel vannak verteve a munkásosztály világ- és életszemléletével — a dialektikus folyamat sajátosságait és eslekedniük kell, hogy elkerüljük a társadalomban antagonistá ellentmondások, az új és a régi közötti heves összecsapások jelentkezését; a kommunistáknak fáradhatatlanul a társadalmi harc élvonalában kell küzdeniük, hogy biztosítsák az új győzelmét a régi felett. Meg kell mondanunk, hogy a múltban pártunk tevékenységében pregnánsan mutatkoztak konzervatív tendenciák is, az objektív törvények figyelmen kívül hagyására irányuló tendenciák, amelyek komoly károkat okoztak a szocialista építés művének.“

A párt politikájának eme filozófiai alaptétele is arra ösztönöz, hogy szélesebb perspektívában értékeljük a rehabilitációs határozat jelentőségét, társadalmi kihatását. Mert nem lehet szocializmust építeni úgy, hogy becsületes embereknek rettegniük kelljen, ha éjszaka autó áll meg házuk előtt. Nem lehet humanizált társadalmat létrehozni, ha a műveletlenség, a politikai és morális pallérozatlanság gyanakvással, besűgással, inszINUÁLással mérgezi az emberek életét, bénítja alkotó energiáikat. Ilyen légkörben hogyan is szárnyalhat a forradalmi gondolat, hogyan bontakozhat ki a személyiség, a szocialista humanizmus?

E tekintetben is hallatta a párt tisztázó szavát: „... a különvéleménynek nem szabad a gyanakvás forrásává válnia, mivel az önálló vélemény minden egyes párttag elemi, kategorikus és elidegeníthetetlen joga.“ Hányszor megfélemlítettek erről az előregyártott típusgondolatok kedvelői! Ilyen vagy olyan pozícióban ülő aulikusok mindentudó arroganciája hányszor állta útját az őszinte szónak!

Itt és most. Figyeljünk fel egy intelemre. Ion Gheorghe Maurer elvtárs fogalmazta meg a Kolozs megyei pártaktíva gyűlésén: „Örködnünk kell... afölött, hogy amely szervekre hatalmat ruháztunk, tanulják meg tisztelni a törvényt s az emberséget. Mert az olyan visszaélések, amilyeneket elkövettek, humanizmusától, az ember iránti tisztelettől fosztja meg a szocializmust.“ Magunkat áltatnók, ha azt hinnők, hogy már nincsenek basáskodó kiskirályok, ügyfelekkel packázó hivatalnokok. Kényszerítő eszközökkel rá lehet venni valakit, hogy tisztelje a törvényt. De az emberségre nevelés már jóval hosszabb és bonyolultabb folyamat. A határozat egymagában nem írhatja ki az önkényeskedések magvát, mert a hatalom — még egy parányi része is — könnyen komisszá teszi az embert. Ezért kell társadalmi méretekben sorompóba állni a közélet tisztaságáért, az ügyintézés bürokratikus torzulásainak felszámolásáért, a szocialista demokrácia megszilárdításáért.

Ilyen forradalmi összefogásban — a párt főtítkárának szavaival — el kell jutnunk oda, hogy az ember teljesen szabadnak, önmaga gazdájának érezze magát. Egyetlen honpolgár se féljen attól, hogy munkába menve esetleg nem tér többé haza, miként a múltban nemegyszer megtörtént.

A Központi Bizottság nagy erkölcsi erőről, politikai tisztánlátásról, elvi szilárdságról tett bizonyosságot, amikor mitologizált bálványokat sem kímélve, a nép elé tárta az igazságot, még ha ez az igazság keserű is. Az őszinte szókimondásnak mindig becses a morális értéke. A népben mélyen begyökerezve él az igazság utáni vágy. Aki erre épít, nyert ügye van.

Az ártatlanul megkínzottak és meggyilkoltak politikai, emberi rehabilitációja: az egész nép öröme.

S amikor a rehabilitációs határozatot köszöntjük, egyben történelmi évfordulót is ünneplünk. Most van negyvenhét esztendeje annak, hogy megalakult a hazánk korszerű fejlődésében döntő szerepet játszó Román Kommunista Párt. 1921 májusában bontotta ki harci zászlaját a romániai proletariátus forradalmi élesapata. A kommunisták pártja közel fél évszázadon át töretlen következetességgel küzdött a társadalmi igazságosságért, az ország politikai és nemzeti függetlenségéért, szocialista felvirágoztatásáért.

A párt elérte sikereik lényeges tényezője, hogy politikájában és egész tevékenységében mindig a marxizmus—leninizmus általános igazságainak alkotó értelmezéséből, hazánk konkrét történelmi, társadalmi és nemzeti sajátosságaiból indult ki. Az ország népe — nemzetiségi különbség nélkül — méltán látja a pártban harcvezető vezetőjét, érdekeinek védelmezőjét, vágyainak megvalósítóját.

KORUNK

